

Kisslaki László

... és meglett az Isten akarata.

Bódis Mihály csendesen feküdt az ágyon, és már a pokrócot sem rugdalta magáról. Szótlanul tűrte, hogy a menyé, Csordás Bözsi megmosdassa, majd ráhúzza a fekete esküvői nadrágját. Előtte azért végigvágta a szövet üleprészét, hogy legalább a sliccet be tudja gombolni. - Mihály legfeljebb majd összemarkolja az utolsó ítélet napján, hogy szégyenszemre le ne essen a gatyája az Úr előtt. Mikor Bözsi felöltöztette az apósát, a maradék haját még legényesre fésülte, de aztán türelmetlenül lecsapta a fésűt: - elege lett! Már idegeire ment a naposcsibe csipogása; - lehajolt, és kivette a csajkából a síró csirkét, mert az a bolond beleesett, és nem tudott magától kimászni.

- Majd téged is leváglak, tudómisen! - rivallt rá a lába alatt káráló réműlt kotlósra. S ha már a keze ügyében volt a tál, kilötyintette belőle a zsírosra dermedt cukorborsót is az udvarra, amit a kutya otthagyt.

- Te is csak a húst zabálod ki belőle, mint az ott, - vágott fejével az apósa felé, de a téglaszínű házőrző csak a vállát vonogatta. Az asszony kikaparta még az edény oldalára száradt maradékot, és azt a girhes malac elé vágta, aki szintén ott téblábolt a többi szárnyassal a tisztaszobában. - Még hideg volt az udvar, egy tüdőbeteg állatnak. - Később Bözsi serényen borotvahabot vert a zsíros kutyacsajkában, de nem keresett új pengét.

- Minek? Most már apósa úgysem kiabál timsó után. Mikor befejezte a borotválást, áthívta Péterkét, hogy segítsen neki felhúzni az apósa csizmáit, amíg a lábait még hajlítani lehet.

Tóth Péter szeretetre méltó ember volt. Egy gyerekkori agyhártyagyulladás megáldotta őt avval, hogy már itt a földön Isten kegyeltje lehessen, és megmaradhasson egy hatéves kisiú értelmi fokán. Ezért még öreglegény korára is olyan derűsen járt kelt a világban, mintha a mennyei réteken lesné a fű növést, és időnként visszamosolyogna az Isten kertjében kergetőző lepkékre.

Szegény gyerek agyú felnőtt... - Vagy talán csak irigylésre méltó?

A második tragédia kamasz korában érte, a Szent György napi búcsún. Az úgy történt, hogy a gazdag Beke Gyuri és a barátai, a hecc kedvéért megígérték neki, hogy majd jósoltatni fognak Szamíránál, a csillaglátónál. Péterke nagyon boldog volt, mert jó az, ha az embernek barátai vannak, és tartozik valahová.

Már kora délután Beke röhögcsélve elmondta a már enyhén részeg vénasszonynak, hogy este a tíz pengőért mi lesz a dolga Péterkével. A boszorkány megörült a bankónak, s már előre vihogott a tréfán. Öreg este, aztán ahogy megbeszélték, mindannyian becsődültek a jósnő sátorába. A lompos vénség itallal kínálta a már amúgy is kapatos társaságot; - Péterkének is fejébe szállt már a szokatlanul erős ital.

Később Szamíra mindenkit kiküldött, csak a legénykét ültette a pamlagra, és elővette a füstölőjét. Nagy hókuszpókusszal letakarta egy kendővel Péterke fejét, s csak akkor vette le róla, mikor már pucéran állt előtte, és ingerlő mosollyal elkezdte a delejes táncát. Evvel a kétnegyedes mozgással lett Szamíra ötven éve, megyehíres művésznő. - Hogy mi történt aztán a sátorban, azt már csak ők tudhatták.

Ezalatt a társaság a bokrok mögé bújva várakozott. Egy darabig csak nagy csönd volt, aztán Péterke, mint aki eszét vesztette, bömbölve kirohant a sátorból és eltűnt Veresegyháza irányába. Csak két nap múlva hozták vissza a csendőrök. Erről az esetről a gyerek sosem beszélt. Derűs, nyílt tekintete sem változott. A teste továbbra is asszony után sóvárgott. De ha nagyon is szenvedett, akkor is egy idő után a vágyakozását elűzte az undor és a félelem attól, hogy még egyszer átéli majd a kamaszkor iszonyatos élményét.

*

Míg Bözsi, apósa lábát tartotta, Péterke már ügyesen felhúzta a ballábra való csizmát. Míg a másikkal bíbelődött, Bözsi szomorúan nézte ezt az egészséges testű férfit, széles hátát. Hirtelen a haja tövéig beleborzongott a rátörő vágytól, ahogy érezte, amint a belső forróság hullámként lepi el, az ágyékától a feje búbjáig. Most még azt se bánná, hogy asz apósa itt van kiterítve, és még az sem, hogy a siratók is talán úton vannak már hozzájuk. De féltette Péterkét; - és magát is, hogy miképp csinálja, hogy el ne riassa szegényt?

- De hát ő is szenved Istenem! Hiszen már több éve, hogy ember nélkül él. Pistáját is még tizennégy nyarán, elcsábította egy puszkagolyó. Azóta még a falu maradék férfinépet is megtizedelte a nagy világégés.

*

A háború átkot hozott Tóth Ica néni házára is. A két fia is berukkolt, s nem sokára már örök nyugságra lelték egy Dráva parti erdőben. - Szép, csendes hely; - ott ma már csak a csonkára lőtt fatörzsek vigyázzák a vitézek álmát.

Ica néni hálát adott a Jóistennek, hogy legalább meghagyta neki Péterkét. Azért igazán, csak akkor lett volna boldog a néne, ha a fia asszonyt is hozna a házhoz. Nagytitokban arról álmodott, hogy majd valami csoda révén, Bódis Bözsi lesz a menyje. - Mért ne? - Hiszen a fia jóképű, derék, dolgos legény. Semmiben sem hibázik: hiszen még a kőműves szakmát is kitanulta Ganghofer majszter úrnál. Meg ugye, a Bódis szőlő is az övékkel határos...

*

- A sarkantyút is feltegyem a csizmákra? - fordult Péterke hirtelen az asszonyhoz, aki elpirult, mint akit rajtakaptak valami szégyelleni valón.

- Dehogyan is - nézett rá Bözsi zavartan. - Azért mert az öreg, huszár volt, nem kell vele temetni azt is. Attila úr idejében volt, hogy még a lovát is a vitéz mellé temették. De most segíts, mert este jönnek a virrasztók, s sose érünk a végire. -

Bözsi rámosolygott a legényre, s most már szó nélkül nekiálltak a tisztaszobát előkészíteni. Áthozták a konyhából a nagyasztalt, és a székeket szép sorjában egymásmellé, a falhoz támasztották. Aztán Péterke elkapta a tiltakozó kotlóst, és beültette a vesszőkosárba; Bözsi pedig a tekergő csirkéket szedegette fel anyjuk alá.

A legény vágyakozva nézegette a hajlongató asszonyt, s csodálta, ahogy az érett keblek mintha

önálló életet élnének, bátran, szabadon himbálódnak a pruszlikja alatt.

Életét adta volna, ha átölelhetné Bözsit, és megérinthetné a telt melleket. De rettegett, hogy ezért a pimaszságért az asszony örökre megharagudna rá, és többé nem engedné be segíteni a ház körül.

- Ellátom az állatokat, - dadogta Péterke piros arccal, és kimenekült az istállóba, hogy zakatoló szíve nehogy kiugorjon itt, szégyenszemre Bözsi előtt a helyiről.

Időközben az asszony kizavarta a ciroksöpűrűvel a kandúrt, aki eddig is túlságosan krakéler módján mustrálgatta a naposcsibéket. A Tégla kutya - a színe miatt tényleg úgy hívták -, kiment magától: tudta a dolgát. Miután Bözsi kisöpörte a tisztaszobát, egy könnyű szoknyát, réklit öltött magára, és Péterke után ment, mert már túl soká piszmozott ott avval a két tehénnel. Az istállóba a legény már az anyjától is visszazárta a rekeszébe a jóllakott borjút, és éppen a nyulakat fogdosta össze.

- Hát ezek hogy jöttek ki a ládából? - csodálkozott Bözsi.

- Kiengedtem őket, hadd járjanak még egyet utoljára, a halotti tor előtt. - mosolygott Péterke. Bözsi elnevette magát a jószívű gyereken, s lehajolt, hogy felvegye az utolsó fülest. De olyan ügyetlenül lépett, hogy megbotlott, és a szénára hanyatlott. Péterke lehajolt, hogy felsegítse, de ahogy belenézett Bözsi szemébe, újra elfutotta agyát a vér, mert az asszony tekintetéből, bátorító szeretet csillogott vissza rá. A szerelmes legény, mint egy bűvár, hatalmas lélegzetet vett, és boldogan hagyta, hogy az asszony magára húzza.

*

Agyisten! Hun vagy Bözsi? – Már jól besötétedett, mikor odahallatszott az istállóba Bárány Jani bácsi kiáltása. A két boldog lélek, már régóta a jászol szélén üldögélt, feledve a siratókat s feledve Bódis bácsit. Csodálatos dolog a szerelem. Csak egy röpke boldog óra kellett ahhoz, hogy már a közös jövőt tervezgessék. Hiszen a szántó, a szőlő is a pincékkel szomszédos, és így elég lesz még a gyerekeiknek is gazdálkodni, ha a Jóisten is megáldja az asszony ölét.

- Jövök keresztapám, csak az állatokat láttam el – kiáltotta vissza Bözsi. Gyorsan átölelt még a kedvesét. – Aztán gyere át anyáddal virrasztani - suttogetta, de még megvárta, míg a boldog legény átmegy a pajta mögötti kiskapun az udvarukba.

*

Tóth néni már a kosárba tette az asszonynak való mézes pálinkát, és egy üveg törkölyt is a férfiaknak alvás ellen, majd a kendőbe bugyolált pogácsák mellé gyömöszölte őket. Azok még jobban összebújtak a kendőben, a bűdös szomszédok miatt. A kosárra éppen ráterített egy fekete kendőt, mikor belépett a fia, és szótlán két oldalról cuppanós csókot nyomott az arcára.

- Hát téged mi lelt lelkem? – tekerte feljebb a petróleumlámpa belét az öregasszony, és szemügyre vette fia arcát. Mikor meglátta a boldogságtól csillogó, büszke szemeit, az már elég volt az anyának. Befordult a tisztaszobába, és az imazsámolyán, némán hálát rebegett a szentkép előtt.

Később mikor karonfogva átsétáltak a Bódis portára, még csendesen zsolozsmáztak a hivatásos

virrasztók. Jajgatni majd csak hajnaltájt fognak, mikor már fogyóban lesz a mézes pálinka. Péterke bekísérte anyját a felravatalozott szobába, ahol Bözsi kézcsókkal fogadta Ica nénit. Gyengéden leültette a kemence melletti egyetlen karosszékre. Erre a héja szemű öregasszonyok, laposan odapislogtak a büszke nénire, s már rögtön érezték, hogy miért ez a nagy megtiszteltetés.

Később Péterke kiment az udvarra dohányozni, ahol a férfiak pipáztak, és adomáztak a régi huszáros virtusról, a hőstettekről, és a parázsverekedésről, amit Miskával harcoltak végig a balkáni hadosztálykuplerájban. Aztán nem is csodálkoztak, mikor Wilhelm von Trotta ezredes úr egy hónap kaszárnyaáristomot szózott rájuk. Itt a vén obsitos huszárok, nem vesztegettek szót a háborúra. Arról nincs mit beszélni. - Az, az ördög találmánya. - Később Bözsi kijött Péterkéhez egy kupica pálinkával, és megölelték egymást a sötétben.

- Holnap gyere át értem, mert az anyád beszélni akar velem.

- Csak nincs valami baj? - döbönt meg a megrémült legény.

- Dehogyan kedvesem. Mikor lementünk a pincébe bort hozni a vendégeknek, Ica néni megsimogatta az arcom, és azt mondta, hogy legyen meg Isten akarata. És ő is megáld bennünket, ha már a Mindható, így elboronálta a dolgokat. - evvel Bözsi boldogan visszalibbent apóst siratni a többihez.
